

8. Sansonetti S. Female refugees and asylum seekers: the issue of integration. *Sansonetti. European Parliament*. 2016. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556929/IPOL_STU\(2016\)556929_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556929/IPOL_STU(2016)556929_EN.pdf)
9. The impact of COVID-19 on refugee education. *UHCR*. 2020. URL: <https://www.unhcr.org/dach/de/45421-the-impact-of-covid-19-on-refugee-education.html>
10. What has Germany done to inform and protect asylum seekers in the Covid-19 pandemic? *The Local.de*. 2021. URL: <https://www.thelocal.de/20210107/what-has-germany-done-to-inform-and-protect-asylum-seekers-in-the-covid-19-pandemic>

Безкоровайна Софія, Асатуров Сергій
Національний університет біоресурсів і природокористування України

ВПЛИВ COVID-19 НА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Анотація. У статті проаналізовано важкі події, з якими стикнувся світ, а саме пандемією коронавірусу. Його вплив на міжнародні відносини та наслідки, які нас можуть очікувати у найближчий час.

Ключові слова: пандемія, COVID-19, міжнародні відносини, глобалізація, цифрова дипломатія.

Abstract. The article analyzes the difficult events that the world has faced, namely the coronavirus pandemic. Its impact on international relations and what consequences may await us in the near future.

Keywords: pandemic, Covid-19, international politics, globalization, digital diplomacy.

Метою статті є вплив пандемії коронавірусу на міжнародні відносини. Актуальність дослідження полягає в тому, що людство стикнулося з новими викликами, пов'язаними з невідомою та небезпечною хворобою. Цю тему досліджували: заступник директора Дипломатичної академії України ім. Геннадія Удовенка Євгенія Габер у своїх працях «Поствірусна дипломатія: як сучасні технології та карантин змінюють міжнародні відносини», завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного авіаційного університету Тимур Короткий у статті «Основні тенденції та прогнози COVID-19, міжнародні відносини та міжнародне право», науковий співробітник і викладач Гарвардської школи Кеннеді Брюс Шнеіра «How Hackers and Spies Could Sabotage the Coronavirus Fight».

Пандемій за історію існування людства було чимало, але сьогоднішня ситуація несе в собі унікальний характер, який обумовлюється головними особливостями ХХІ ст., а саме глобалізацією і цифровими технологіями.

Усі журналісти, історики, політики та експерти, як під копірку стверджують, що життя поділяється на два етапи: до пандемії коронавірусу і

після. Але різні хвороби захоплювали нашу планету в різний час, COVID-19 – не виняток.

Карантин, у якому усі ми перебуваємо вже другий рік, є дуже гарним тестом для суспільства на сталість, він продемонстрував, наскільки непередбачувано й істерично воно може себе поводити перед лицем небезпеки. Вплив коронавірусу відчували усі сфери життя, зокрема міжнародні відносини. Саме міжнародні відносини змогли відчувати весь тягар і труднощі ситуації. У досить обмежені терміни вся система міжнародної взаємодії мала швидко та ефективно змінити свої методи роботи, адаптувати їх до нових викликів і реалій для того, щоб продовжувати ефективно виконувати власні функції.

Сучасна пандемія відбувається в умовах глобалізації. Економічні втрати вже відчутні. Глобальна економічна криза як наслідок коронавірусу може бути навіть тяжчою, ніж сама пандемія. Наприклад, прогнози щодо світової економіки: економічна криза-2020 буде найглибшою після Великої депресії 1929 р. МВФ прогнозує падіння показника ВВП на душу населення для 170 країн світу. Найбільше нова криза вдарила по країнах, що розвиваються. Вони втратили понад 100 млрд доларів США інвестицій – втричі більше, ніж під час кризи 2008 р. Зараз для національних економік починається надзвичайно складний період. І це не може не вплинути на національні пріоритети на міжнародній арені.

Через пандемію багато що в дипломатичній діяльності відбулося вперше, і зміни будуть продовжуватися. Вже стали звичними наради скайпом, онлайн-брифінги, дистанційно даються завдання і виконуються доручення, система працює злагоджено.

Коронавірус не зміг зупинити діяльність дипломатії, але він її точно змінив. Міжнародні організації, такі як-от ООН, Рада Європи, ОБСЄ, також перейшли на дистанційний режим роботи. І хоча наслідки пандемії відчутні, і всі заплановані статутні заходи скасовано, робота триває: вона просто видозмінює свої інструменти. Ухвалюються рішення, надсилаються пропозиції, розглядаються справи. Зараз триває процес зміни методів роботи на всіх міжнародних майданчиках.

Пандемія додала нового значення ст. 5 Вашингтонського договору 1949 р. про створення НАТО, оскільки коронавірус однозначно є викликом національній безпеці. Протягом березня–квітня 2020 р. Альянс здійснив низку операцій у напрямі протидії COVID-19.

Можна сподіватися, що після пандемії, яку часто порівнюють із війною, може виникнути нова ситуація, яка не тільки згенерує дискусію про неадекватність міжнародних інституцій, а й викличе їхню кризу. В таких умовах можна буде знайти більше впливових однодумців для того, щоб жорстко поставити питання про перезавантаження ООН, тобто про фундаментальну трансформацію, а не тільки часткову реформу Організації.

Така трансформація, звісно, викличе бурхливі дискусії, але система ООН показала себе світу не готовою до сучасних викликів і неефективною для вирішення дедалі гостріших загальнолюдських проблем. Нинішньому

реформаторськи налаштованому генсеку ООН Антоніу Гутеррішу не дали змоги провести навіть 10 % змін, які він планував, прийшовши на цю посаду. Найімовірніше, час на здійснення поступових обережних реформ вже минув. Ба більше, наразі міжнародні організації бояться не тільки кризи і нових викликів, а й обмеження фінансування на своє існування.

Розмова про те, що буде після епідемії, доречна, бо при всіх апокаліптичних розмовах мине і ця пандемія, адже напис на перстні царя Соломона є аксіоматичним: *«Все пройшло, і це пройде!»*. Втім, можливо і таке, що цей час прийде, проте нас він вже не застане. «Коронавірусна криза» може призвести до глобальних геополітичних змін. Проте можна сподіватися, що «коронавірусне» перезавантаження міжнародних відносин відбудеться саме на ліберально-демократичних засадах. І хоча зараз солідарність під загрозою, традиційна демократія, плюралістична система завжди більш функціональні, ніж диктатура. Але, врешті-решт, ми будемо жити в глобальному, об'єднаному світі, і цифровізація неминуче завершить цей процес.

Отже, «коронавірусна криза» може привести до глобальних змін у міжнародних відносинах. Втім, наразі недостатньо емпіричного матеріалу для ґрунтовних прогнозів. Проте можна сподіватися, що «коронавірусне» перезавантаження світової політики відбудеться саме на ліберально-демократичних засадах.

Джерела та література

1. Габер Є. Поствірусна дипломатія: як сучасні технології та карантин змінюють міжнародні відносини.

URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/04/23/7109048/>

2. Короткий Т., Хендель Н. Основні тенденції та прогнози SARS-COV-2, міжнародні відносини та міжнародне право.

URL: <https://ukrainepravo.com/scientificthought/naukova-dumka/osnovni-tendentsiyi-ta-prognozy-sars-cov-2-mizhnarodnividnosyny-ta-mizhnarodne-pravo/>

3. Schneier B. How Hackers and Spies Could Sabotage the Coronavirus Fight. URL: <https://foreignpolicy.com/2020/02/28/hackers-spies-coronavirus-espionage/>

Бойко Юлія

Донецький національний університет імені Василя Стуса

БОРОТЬБА З ЕПІДЕМІЯМИ В СТАРОДАВНЬОМУ ЄГИПТІ

Анотація. Тези присвячені дослідженню методів боротьби зі спалахами інфекційних захворювань в Стародавньому Єгипті. Висвітлено історію найбільших епідемій, проаналізовано роль магичних ритуалів та поклоніння богам у боротьбі з хворобами, шляхи зупинення розповсюдження захворювань, які застосовувалися.

Ключові слова: епідемія, чума, медицина Стародавнього Єгипту.